

Motion till riksdagen

1987/88:L709

av Ulla Pettersson m. fl. (s)

om förbud mot extrapriser

Det finns många skäl till att en jämn prisnivå är att föredra framför tillfälliga prissänkningar på vissa varor. Totalt sett tas prisnedsättningen naturligtvis ut på andra varor och höjer därmed normalprisnivån. Vissa varor säljs till övervägande delen till extrapris och ger därmed en felaktig bild av ett högre "normalpris", som snarare blir ett undantag. Detta gäller bl.a. kött, charkprodukter och kaffe. Högst andel extrapris uppvisar grillkorv, som 1986 såldes till extrapris till 89 % (värdeandel, enl. livsmedelsutredningen bil. 9).

Jämförelser blir således svårare och vanskeligare att göra och därmed motverkas strävan mot mer medvetna konsumenter. Det är också troligt att extrapriserna för med sig kostnader som annars inte skulle uppstå för ommärkning och omdisponering av utrymme i butikerna.

Extraprissystemet för också med sig en likriktning av inköpen. Det är snarare de stora affärskedjorna än de enskilda hushållen som avgör vad man köper främst på livsmedelssidan. Att samtidigt ta fram så stora kvantiteter som det rör sig om av exempelvis kassler inför en helg kan knappast gynna kvaliteten.

Det hävdas ibland att extrapriser gynnar konsumentgrupper med stora behov, ofta kombinerat med små resurser, som t. ex. flerbarnsfamiljerna. Till en del är detta riktigt, men med största sannolikhet skulle även dessa konsumentgrupper vara betjänta av en lägre och jämn prisnivå över hela linjen. Vissa för barnfamiljer viktiga varor såsom mjölk och mjölkprodukter säljs aldrig till extrapris. För att kunna utnyttja tillfälliga prissänkningar krävs tid, disponibla ekonomiska resurser, utrymme för förvaring och möjlighet att transportera större kvantiteter. Ekonomiskt svaga grupper saknar ofta de extrapengar som skulle göra det möjligt att utnyttja extrapriser till storköp. Undersökningar visar också att t. ex. ungdomar, som ofta har dålig konsumentkunskap och vana, handlar mindre på extrapris än andra grupper.

Konsumenter lockas lätt till överkonsumtion och till att handla dyrare varor än avsett för att de försetts med "röda lappar". Det är lätt att sätta likhetstecken mellan extrapris och billigt.

Ambitionen måste vara helt klar och den är att konsumenterna måste få så saklig prisinformation som möjligt och att priserna håller låg och jämn nivå. Det kravet tillgodoses inte med dagens extraprissystem. Utifrån gjorda

erfarenheter ser vi det som orealistiskt att förvänta sig en självsanering inom handeln. Vid försök som har gjorts inom konsumentkooperationen har det visat sig omöjligt för enstaka detaljister att ställa sig utanför extraprisssystemet. Därför föreslår vi lagstiftning som metod för att komma till rätta med extraprisfloran.

Mot. 1987/88
L709

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i
motionen anförts om lagstiftning mot extrapris.

Stockholm den 21 januari 1988

Ulla Pettersson (s)

Marianne Carlström (s)

Bengt-Ola Rytting (s)

Ove Karlsson (s)

Sverre Palm (s)